

Швейцарсько-український проект •
Підтримка децентралізації в Україні

DESPRO

ВІД КОНСУЛЬТАЦІЙ ТА ПЕРЕГОВОРІВ ДО ДОГОВОРУ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТА ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Олександр Врублевський
юрист-аналітик
Інститут громадянського суспільства

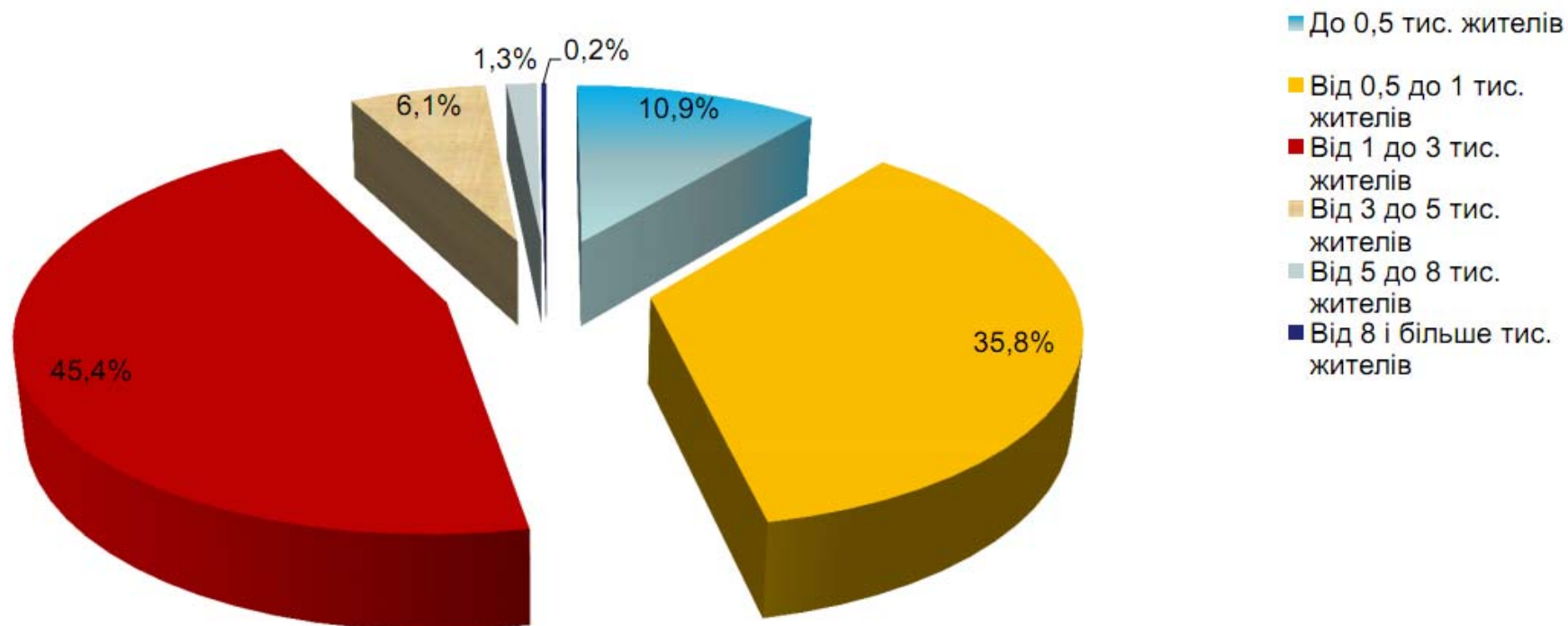
м. Київ 15 травня 2015 року

«Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби»

(ч. 3 ст. 142 Конституції України)

Аналіз сільських територіальних громад в залежності від кількості жителів в Україні

В Україні 11 518 сільських, селищних, міських територіальних громад. З них 10 278 сільських. В 9478 сільських територіальних громадах (92%) – менше 3 000 жителів. В 4809 сільських територіальних громадах (47 %) – менше 1000 жителів. Бюджети сіл, селищ та міст районного значення майже на 75% складаються з дотації вирівнювання, а у значній кількості цей показник становить від 95 до 99 % від обсягу доходів.

Надмірна подрібненість адміністративно-територіальних одиниць базового рівня

Показники	Посіцька сільська рада Тисменицького р-ну Івано-Франківської області	Білозірська сільська рада Черкаського р-ну Черкаської області
Кількість населення	84 чол.	8524 чол.
Видатки з бюджету на 1 жителя	1,4 тис. грн.	0,356 тис. грн.
Кількість депутатів	12	32
Повноваження	Однакові відповідно до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”	

Зікрачанська сільська рада Кагарлицького р-ну Київської області чисельність населення – 96 чол. 12 депутатів; Колесниківська сільська рада Овруцького р-ну Житомирської області чисельність населення – 134 чол. 12 депутатів; Юрківська сільська рада Великомихайлівського р-ну Одеської області чисельність населення – 151 чол. – 12 депутатів.

Наскільки необхідним є існування таких територіальних громад? Які послуги можуть надавати такі територіальні громади?

Інститут
Громадянського
Суспільства

*17 червня 2014 р. Верховна Рада
України ухвалила Закон України
«Про співробітництво територіальних
громад» за № 1508-VII*

25 липня 2014 р. Закон набув чинності.

Цей Закон визначив:

- *організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад;*
- *принципи, форми співробітництва та процедуру його організації;*
- *порядок державного стимулювання, фінансування та контролю.*

СУБ'ЄКТИ СПІВРОБІТНИЦТВА

Суб'єктами співробітництва є територіальні громади сіл, селищ, міст, які здійснюють співробітництво через сільські, селищні та міські ради у сферах спільних інтересів в межах повноважень відповідних органів місцевого самоврядування.

Співробітництво територіальних громад –

це відносини між двома або більше територіальними громадами, що здійснюються на договірних засадах у визначених законом формах з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.

Мета співробітництва:

- забезпечення соціально-економічного та культурного розвитку територій;
- підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей;
- ефективне виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.

ФОРМИ СПІВРОБІТНИЦТВА

1) делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів;

2) реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів;

3) спільне фінансування (утримання)
суб'єктами співробітництва підприємств,
установ та організацій комунальної форми
власності - інфраструктурних об'єктів;

4) утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об'єктів;

5) утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень.

Ефективне виконання ОМС визначених законом повноважень досягається шляхом акумулявання та/чи економії :

- коштів місцевих бюджетів;
- ресурсів територіальних громад.

ЕТАПИ ОРГАНІЗАЦІЇ СПІВРОБІТНИЦТВА:

- ініціювання співробітництва;
- переговори про організацію співробітництва;
- створення комісії та підготовка проекту договору про співробітництво;
- громадське обговорення та схвалення проекту договору про співробітництво;
- підписання договору головами відповідних рад.

**ДЕРЖАВНЕ
СТИМУЛЮВАННЯ
СПІВРОБІТНИЦТВА**

Державне стимулювання співробітництва здійснюється шляхом:

- надання субвенцій місцевим бюджетам суб'єктів співробітництва у пріоритетних сферах державної політики;
- передачі об'єктів державної власності у комунальну власність суб'єктів співробітництва;
- методичної, організаційної та іншої підтримки діяльності суб'єктів співробітництва.

ДЕРЖАВА СТИМУЛЮЄ СПІВРОБІТНИЦТВО У РАЗІ, ЯКЩО:

- посилюється спроможність суб'єктів співробітництва до забезпечення реалізації визначених законом повноважень;
- до співробітництва залучені додаткові ресурси, у тому числі фінансові;
- співробітництво здійснюється більш як трьома суб'єктами співробітництва;
- забезпечується широка участь громадськості у здійсненні співробітництва.

Порядок державного стимулювання співробітництва визначається Кабінетом Міністрів України.

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДКУД _____

Н А К А З

27.08. 2014

Київ

№ 233

Про затвердження Примірних форм
договорів про співробітництво
територіальних громад

Відповідно до статті 9 Закону України «Про співробітництво
територіальних громад»

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Примірні форми договорів, що додаються:
  - про співробітництво територіальних громад у формі делегування виконання окремих завдань;
  - про співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільних проектів;
  - про співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності;
  - про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій;
  - про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління.

2. Департаменту з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади (Даменцова Л.П.) забезпечити розміщення цього наказу на офіційному веб-сайті Мінрегіону.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

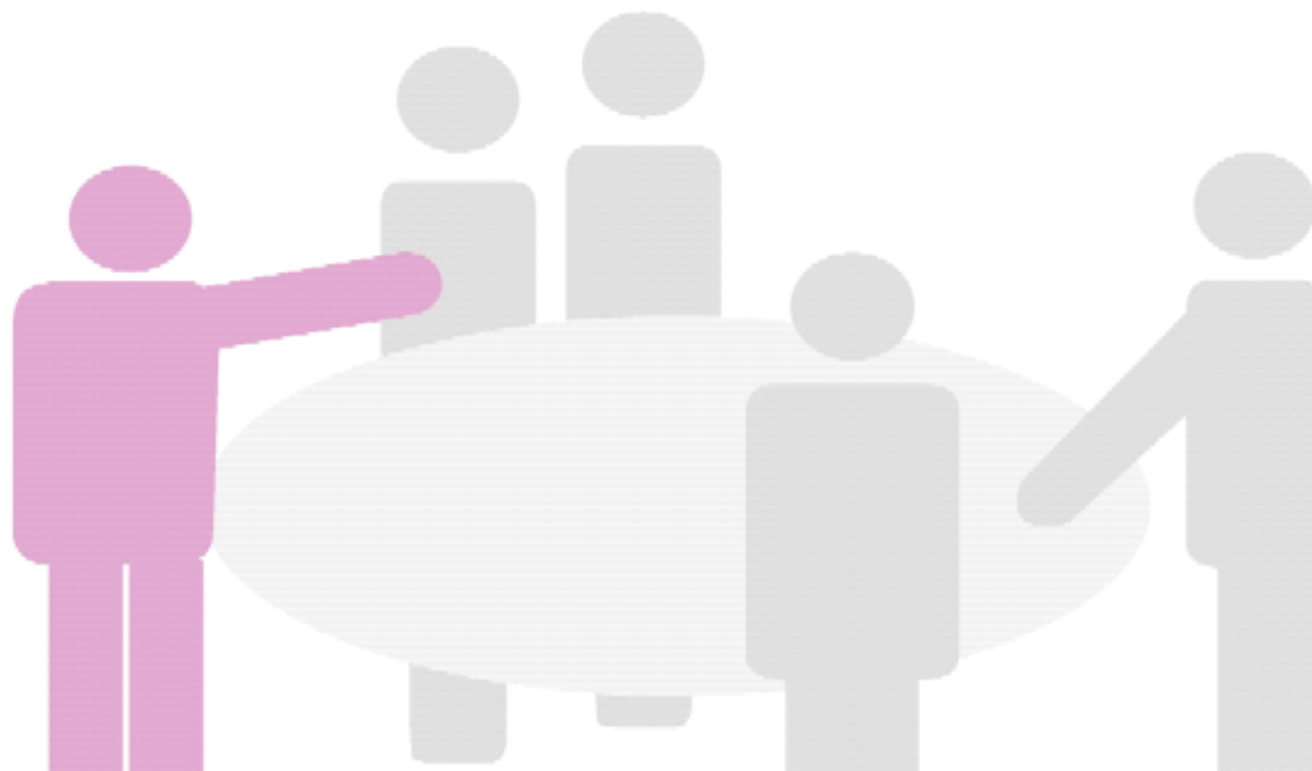
Перший заступник Міністра

В.А. НЕГОДА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо практичного застосування положень
Закону України «Про співробітництво територіальних громад»
в частині організації та юридичного оформлення співробітництва

Шляхи проведення реформи місцевого самоврядування

Підвищення спроможності територіальних громад

Співробітництво територіальних громад

Добровільне об'єднання територіальних громад

Створення передумов для удосконалення системи органів місцевого самоврядування на відповідній територіальній основі

Необхідні заходи по забезпеченню процесу об'єднання територіальних громад

Фінансове забезпечення процесу об'єднання через додаткову субвенцію з державного бюджету.

Розробка процедур, пов'язаних з майновими та фінансовими питаннями об'єднання територіальних громад.

Визначення порядку використання коштів, спрямованих на фінансову підтримку об'єднання територіальних громад.

Зміна розподілу надходжень до місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

